

Avd för Biblioteks- och informationsvetenskap,
Sociologiska institutionen 2009-11-05 Umeå universitet,
901 87 Umeå Telefon: 090-786 98 15 E-post:
barbro.hedlund@soc.umu.se, www.umu.se/soc/biv

Dnr
2009-11-16

Sid 1 (9)

Informationssystem, 30 högskolepoäng

Information systems

Kursplan för kurs 2 inom Biblioteks- och informationsvetenskap - kandidatprogram, 90 högskolepoäng

Poäng: 30 högskolepoäng

Kurskod: 2BVo03

Ansvarig institution: Sociologi

Huvudområde: Biblioteks- och informationsvetenskap

Nivå: Grundnivå

Utbildningsområde: Samhällsvetenskap

Betygsgrader: Väl godkänd, Godkänd eller Underkänd Programtillhörighet: Biblioteks- och informationsvetenskap - kandidatprogram

1. Fastställande

Kursen är fastställd av programkommittén för Biblioteks- och informationsvetenskap 2009-11-16 att gälla för läsåret 2010.

2. Innehåll

Moment 1. Informationsteknik och design av informationssystem, 6 hp

Information technology and information systems design

Momentet syftar till att ge en grundläggande förtrogenhet med olika datorbaserade informationsteknologier av betydelse för informationsförmedling. Momentet behandlar de tekniska förutsättningarna för datorbaserade informationssystem, samt hur informationstekniken förändrar förutsättningarna för lagring, sökning och förmedling av

information. Under momentet kommer de studerande även att få tillfälle till praktiska övningar i informationsarkitektur.

Moment 2. Informationsåtervinning / Kunskapsorganisation, 10,5 hp

Information retrieval / Knowledge organization

Momentet syftar till att utveckla en grundläggande förståelse för representation och organisation av kunskap i informationssystem. Momentet behandlar teoretiska och praktiska aspekter av format för beskrivning, ämnesanalys, organisation och presentation, med fokus på de generella dragen och exempel från konkreta system och metoder för kunskapshantering.

Moment 3. Informationsåtervinning / Informationssökning, 7,5 hp

Information retrieval / Information seeking

Momentet syftar till att utveckla förståelse för hur informationssystem kan användas för att söka och återvinna information samt att ge utgångspunkter för kritisk granskning av informationssystemen ur en återvinningsaspekt. Momentet behandlar informationssökning och återvinning generellt, vilket exemplifieras med olika typer av system.

Moment 4. Informationsförmedling i praktiken, 6 hp

Information services

Momentets syfte är att ge de studerande möjlighet att utveckla sina kunskaper och färdigheter i informationsförmedling och dess anpassning gentemot olika målgrupper och användare. Momentet består av både teoretiska och praktiska inslag. Efter en inledande genomgång av forskning om informationsförmedling och användning, kommer de studerande att granska teorier och öva sig i användarutbildning, referensarbete och litteraturförmedling.

3. Förväntade studieresultat

Efter genomgången utbildning förväntas de studerande förstå och kunna tillämpa: – grundläggande informationsteknologi av betydelse för kunskapsorganisation och informationsförmedling – olika system för katalogisering, klassifikation och indexering – system för informationssökning – metoder för informationsförmedling.

4. Förkunskapskrav

Kurs 1 på Biblioteks- och informationsvetenskap – kandidatprogram. Kurs 1 Informationsförmedlingens vetenskapliga och sociala sammanhang, 30 högskolepoäng skall ha genomgåts med godkänt resultat.

5. Undervisningens Uppläggning

Undervisningen består av föreläsningar, seminarier, laborationer och gruppövningar. Obligatorisk närvaro gäller vid seminarier, laborationer och gruppövningar.

6. Examination

Moment 1. Informationsteknik och design av informationssystem.

Momentet examineras genom genomförande av praktiska övningar i informationsarkitektur, samt en skriftlig inlämningsuppgift.

Moment 2. Informationsåtervinning/Kunskapsorganisation

Momentet examineras löpande genom deltagande i gruppövningar och seminarier, samt en skriftlig inlämningsuppgift.

Moment 3. Informationsåtervinning/Informationssökning

Momentet examineras genom en skriftlig inlämningsuppgift.

Moment 4. Informationsförmedling i praktiken

Momentet examineras genom deltagande i övningar, seminarier, samt en inlämningsuppgift.

På kursens fyra moment ges något av betygen underkänd, godkänd eller väl godkänd. För betyget väl godkänd på hel kurs krävs att tre av momenten har betyget väl godkänd. Redovisningsformerna skall möjliggöra en individuell bedömning av de studerande. Studenterna har rätt till fem examinationstillfällen, komplettering kan ges maximalt en gång, därefter skall en ny uppgift ges. Efter två underkända prov för viss kurs eller moment har student, efter skriftlig begäran som lämnas till studierektor, rätt att få byta examinator.

7. Tillgodoräknande

Tidigare studier som motsvarar kursens innehåll möjliggör tillgodoräknande. Prövning görs individuellt. För mer information, kontakta studievägledaren. Se även Regelsamling för grundutbildningen vid Umeå universitet,

www.umu.se/studentcentrum/regler_riktlinjer/regelsamlingen/examensfragor.html

8. Kurslitteratur

Moment 1. Informationsteknik och design av informationssystem, 6 hp

Arms, William Y. (2000) Digital Libraries, MIT, <http://www.cs.cornell.edu/wya/DigLib/> (2008-11-11)

Chowdhury, Gobinda. G. (red.) (2008). Librarianship: an introduction. London: Facet

Dijck, Peter van (2003) Information architecture for designers: structuring websites for business success. Mies: RotoVision.

Jacob, Elin & Loehrlein, Aaron (2009) Information Architecture. i *Annual Review of information Science and Technology*, Vol. 43 (2009), pp. 147-186.

Jeanneney, Jean-Noël (2007). *Google and the myth of universal knowledge: a view from Europe*. Chicago: University of Chicago Press

O'Reilly, Tim (2005) What's Web 2.0. Design Patterns and Business Models for the Next Generation of Software. Tillgänglig via <http://oreilly.com/web2/archive/what-is-web-20.html> (2009-11-16)

Rubin, Richard E. (2004) *Foundations of Library and Information Science*, 2nd edition, New York: Neal-Schuman Publishers

Artiklar och andra texter tillkommer.

Referenslitteratur

Backman, Jarl (2008) *Rapporter och uppsatser*. 2., uppdaterade [och utök.] uppl. Lund: Studentlitteratur

Moment 2. Informationsåtervinning / Kunskapsorganisation, 10,5 hp

Chowdhury, Gobinda.G. & Chowdhury, Sudatta. Organizing information from the shelf to the Web London: Facet Publishing, 2007

Berntsson, Göran (2007) *Klassifikation enligt SAB-systemet: Ett läromedel 3.*, reviderade upplagan. Borås: Bibliotekshögskolan.*

Chowdhury, Gobinda. G. (red.) (2008). *Librarianship: an introduction*. London: Facet
Grauballe, H. (1998) *Klassifikationsteori: skriftserie i klassifikation 1*. (2. uppl.)
Köpenhamn:

Danmarks biblioteksskole*

Hedman, Thomas (2003) *Informationssökning och indelning efter ämne*.
Undervisningsmaterial för Biblioteks- och informationsvetenskap. Umeå.*

Hedman, Thomas (2003) *Informationssökning och vetenskaplig specialisering*.
Undervisningsmaterial för Biblioteks- och informationsvetenskap. Umeå.*

Hedman, Thomas (2003) *Katalogisering, teorin och filosofin bakom: Filosofi och språklära för den som söker information*. Undervisningsmaterial för Biblioteks- och informationsvetenskap. Umeå.*

IFLA Study Group on the Functional Requirements for Bibliographic Records (2006)
Funktionella krav på bibliografiska poster: slutrapport, Stockholm: Svensk
biblioteksforening
http://www.biblioteksforeningen.org/komm/katalog/frbr/FRBR_svenska.pdf

Nauri, Miriam & Magdalena Svanberg (2004) *Svenska ämnesord: en introduktion*,

Stockholm: Kungliga biblioteket

Rubin, Richard E. (2004) *Foundations of Library and Information Science*, 2nd edition, New York: Neal-Schuman Publishers

Samuelsson, Jenny (2008). På väg från ingenstans: kritik och emancipation av kunskapsorganisation för feministisk forskning. Diss. Umeå : Umeå universitet, 2008. Tillgänglig på Internet: <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:umu:diva-1822> (2008-11-13)

Sveriges allmänna biblioteksörening, utg. (1990) *Katalogiseringsregler för svenska bibliotek: Svensk översättning av Anglo-American Cataloguing Rules, Second Edition, 1988 Revision. 2. upp-lagan*. Lund : Bibliotekstjänst**

Sveriges allmänna biblioteksörening, utg. (1997) *Klassifikationssystem för svenska bibliotek. 7., omarbetade upplagan*. Lund: Bibliotekstjänst**

Artiklar och andra texter kan tillkomma.

* Tillhandahålles av institutionen ** Utlånas av institutionen

Referenslitteratur: Backman, Jarl (2008) *Rapporter och uppsatser. 2., uppdaterade [och utök.] uppl.* Lund: Studentlitteratur

Hedman, Thomas (2003) *Ämneskatalogisering: Arbetsmaterial. Undervisningsmaterial för Biblioteks- och informationsvetenskap*, Umeå*

Moment 3. Informationsåtervinning / Informationssökning, 7,5 hp

Bar-Ilan, Judit (2004) "The use of web search engines in information science research" in *Annual Review of Information Science and Technology*, V. 38, s. 231-288.

Chowdhury, Gobinda G. (red.) (2008). *Librarianship: an introduction*. London: Facet

Leth, Göran & Thurén, Torsten (2000). *Källkritik för Internet [Elektronisk resurs]*.

Stockholm: Styrelsen för psykologiskt försvar Tillgänglig på Internet:
http://www.krisberedskapsmyndigheten.se/upload/524/kallkritik_internet_spf.pdf (2008-11-13)

Rubin, Richard E. (2004) *Foundations of Library and Information Science*, 2nd edition, New York: Neal-Schuman Publishers

Sjöstedt, Gunnar & Paula Stenström (2002) *Vilseledning på Internet*, Stockholm: Styrelsen för psykologiskt försvar. Tillgänglig via :

<http://www.psyccdef.se/Global/PDF/Publikationer/vilseledning%20i%20kvallspressen.pdf> (2008-11-13)

Thurén, Torsten (2003). *Sant eller falskt? [Elektronisk resurs] : metoder i källkritik*. Stockholm: Krisberedskapsmyndigheten Tillgänglig på Internet:
http://www.krisberedskapsmyndigheten.se/upload/1689/sant_eller_falskt_utb_2003-7.pdf (2008-11-13)

Vägledningen 24-timmarswebben: effektivare och bättre service på webbplatser i offentlig sektor. [3., rev. versionen] (2007). Stockholm: Verva Även tillgänglig:
<http://www.verva.se/publikationer/vagledningar/vagledningen-24-timmarswebben> (2008-11-13)

Våge, Lars, Hercules Dalianis & Lars Iselid (2008) *Informationssökning på Internet*. Lund: Studentlitteratur

Westbrook, Lynn (1999) *Interdisciplinary Information seeking in Women's Studies*, Jefferson, N.C.: McFarland *

Artiklar och andra texter kan tillkomma. Utvalda hjälptexter och annat liknande material till ett antal ämnesbibliografier ingår dessutom i kurslitteraturen

* Tillhandahålles av institutionen

Referenslitteratur

Backman, Jarl (2008) *Rapporter och uppsatser*. 2., uppdaterade [och utök.] uppl. Lund:

Studentlitteratur

Moment 4. Informationsförmedling i praktiken, 6 hp

Bibliotekstjänst (2005) *På tal om böcker: om bokprat och boksamtal i skola och bibliotek*, Lund: Bibliotekstjänst

Chowdhury, Gobinda G. (red.) (2008). *Librarianship: an introduction*. London: Facet

Fors, Gunilla (2002) "Folkbiblioteken, det osynliga nätet och Referensarbetet", *Ikoner*, Nr. 4, s. 5-11.

Tillgänglig via http://www.btj.se/ikoner/arkiv/2002/pdf/02_4.pdf (2008-11-13)

Gandhi, Smiti (2003) "Academic librarians and distance education" *Reference and User Services Quarterly*, 43 (2) s. 138-154.

Hansson, Birgitta (2009) *Handledning - ett biblioteksperspektiv*. Ingår i:

Hansson, B. & Lyngfelt, A. (red.) *Pedagogiskt arbete i teori och praktik. Om bibliotekens roll för studenters och doktoranders lärande*. Lund, BTJ Förlag.

Höglund, Anna-Lena (1997) "*Äntligen en riktig fråga!*" *Undersökning av referensverksamheten vid sex huvudbibliotek i Östergötland*, Linköping: Länsbibl. Östergötland

Jansson, Britta-Lena (1996) "*Det här var svårt!*" *Referenstjänstens kvalitet vid folkbiblioteken*. Stockholm: Statens kulturråd

Jensen, Mogens (2004) "Kan jag hjälpa till? Interaktionen system/användare i referensarbetet", *Tidskrift för dokumentation*, Vol. 59, Nr. 1, s. 20-26.

Kuhlthau, Carol Collier (2004). *Seeking meaning: a process approach to library and information services*. 2. ed. Westport, Conn.: Libraries Unlimited

Liedman, Sven-Eric (2008) *Nycklar till ett framgångsrikt liv? Om Eu:s nyckelkompetenser*.

46 sidor. Tillgänglig via: www.skolverket.se/publikationer?id=1808 (2008-11-13)

Limberg, Louise, Fracis Hultgren & Bo Jarneving (2002) *Informationssökning och lärande: En forskningsöversikt*, Stockholm: Skolverket. Tillgänglig via:
<http://www.skolverket.se/publikationer?id=935> (2008-11-13)

Norstedt, Katarina & Shiva Sartippour (2005) *Att hitta rätt: bibliotekariers utveckling av referensarbete*, (D-uppsats Biblioteks- och informationsvetenskap) Högskolan i Borås, Institutionen Biblioteks- och informationsvetenskap, Tillgänglig via:
<http://www.uppsatser.se/uppsats/bcc75e85cc/> (2008-11-13)

Rydsjö, Kerstin & Elf, AnnaCarin (2007). *Studier av barn- och ungdomsbibliotek: en kunskapsöversikt*. Stockholm: Regionbibliotek Stockholm

Thórsteinsdóttir, Gudrun & Frances Hultgren (1999) "Referensservice - villkor och förändring", *Svensk biblioteksforskning*, Nr. 2, s. 45-88

Ullström, Margaretha, (2005) *Samtal på bibliotek: om samtalet som arbetsmetod i biblioteksarbetet*, Lund: Bibliotekstjänst

Willis, Carolyn N. & Joseph Thomas (2006) "Students as audience: Identity and information literacy instruction", *Portal-Libraries and the Academy*, 6 (4) s.431-444

Artiklar och andra texter kan tillkomma.

Referenslitteratur

Bopp, Richard E. & Linda C. Smith. (2001) *Reference and information services: an introduction*, Englewood, Co: Libraries Unlimited

Case, Donald O. (2007). *Looking for information: a survey of research on information seeking, needs, and behavior*. 2. ed. Amsterdam: Elsevier/Academic Press